

Lapset ensin! –
MLL edistää lasten
oikeuksia.

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kymen piiri

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kaakkois-Suomen piiri

Christa Carpelan

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kymen piiri

Ammatillista yhteistyökumppanuutta kunnan lapsiperhepalveluihin

Ennaltaehkäisevät ja korjaavat palvelut erityisen tuen tarpeessa oleville

Ammatilliset perhepalvelut

Lapsiperheiden kotipalvelu, vammaisen ja pitkäaikaissairaalan lapsen hoito, perhetyö sekä lasten ja nuorten ammatillinen tukihenkilötyö. Palveluita tuotetaan ostopalvelusopimuksen puitteissa kunnille.

Ennaltaehkäisevää tukea kohdennetun tuen tarpeessa oleville

Kaveritoiminta

Vapaaehtoiset aikuiset ovat kavereina 4-17-vuotiaille lapsille ja nuorille.

Perhekummitoiminta

Vapaaehtoiset perhekummit ovat tukena odottaville ja alle kouluikäisten lasten vanhemmille ja koko perheelle.

Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminta

Vapaaehtoiset naiset toimivat maahanmuuttajanaisten ystävinä.

Mummi ja -vaaritoiminta

Vapaaehtoiset seniorit tukevat perheiden hyvinvointia sekä edistävät lukusujuvuutta.

Eroauttamistyö

Erotilanteessa olevien lapsiperheiden tuki. Vapaaehtoiset perheluotsit mahdollistavat Perhesatamatoiminnan.

Ammatillisesti ohjatut ryhmät

Vertaisryhmät aikuisille, lapsille ja nuorille.

Lastenhoito

Tilapäistä ja lyhytaikaista lastenhoitopalvelua perheille.

Ammatillinen ohjaus vapaaehtoisten toteuttamalle perhetoiminnalle

Kerhotoiminta

Kerhot lapsille, vanhemmille ja isovanhemmille.

Perhekahvilat

Kohtaamispaikkoja alueen perheille.

Vertaisryhmätoiminta

Tukiryhmiä alueen perheille.

Nuorisotoiminta

Edistää nuorten kasvua yhteistyössä vanhempien ja koulun kanssa.

Lapsia koskevissa toiminnoissa on
**ensisijaisesti otettava
huomioon lapsen etu** (lapsen
oikeuksien sopimuksen 3 artikla)

YK:n yleissopimus LAPSEN OIKEUKSISTA

Lapsen oikeuksien sopimus on
Suomessa voimassa lakina.

Alle 18-vuotias on lapsi.

Sopimus velvoittaa harkitsemaan la
tai lapsia koskevassa päätöksenteo
ensisijaisesti lapsen edun.

Lapsivaikutusten arviointi on työkalu
lasten edun arviointiin.

Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja
asianmukaisesta selvittämisestä **hankkimalla asian
ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä
selvitykset**
(hallintolain 31 §)

Tavoite (Rinteen hallitusohjelma):

3.6 Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi/

3.6.2 Sosiaaliturvan uudistaminen:

- Hallitus parantaa pienituloisten lapsiperheiden toimeentuloa. Hallitus seuraa lapsiperheiden toimeentuloedellytysten kehitystä ja toimii johdonmukaisesti lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi hallituskauden aikana ja **tekee lapsivaikutusten arviointia kaikessa päätöksenteossa.**

Totuus:

- Lapsivaikutusten arviointia ei toteuteta velvoitteesta huolimatta.
- Tällä hetkellä vaikutusten arvioinnissa korostuvat taloudelliset, organisatoriset ja henkilöstövaikutukset ja niissäkin tarkastelujänne on lyhyt.
- Suomalaisessa yhteiskunnassa ei ole täysin ymmärretty YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen sisältöä ja velvoittavuutta (VT Henna Pajulammi 2014).
- YK:n komitea on huomauttanut Suomea siitä, ettei Suomen lainsäädännössä, tuomioistuimissa ja viranomaistyössä ei tunneta riittävästi lapsen oikeuksien sopimuksen sisältöä, velvoitteita ja käsitettä (Itä-Suomen yliopiston lapsi - ja koulutusoikeuden apulaisprofessori Suvianna Hakalehto-Wainio).

- Itlan selvitys (6/2019) lapsivaikutusten arvioinnin nykytilasta ja kehitystarpeista säädösvalmistelussa poliittisessa päätöksenteossa valtiohallinnon ja kuntatasolla: lapsivaikutusten arvioinnin tilanne on valtionhallinnossa kuntien tilannetta heikompi. Lapsivaikutusten arviointeja ole tehty lainkaan useissa keskeisissäkään hallituksen esityksissä.
- Kiinnostus lapsivaikutusten arviointia kohtaan on kasvanut erityisesti kunnissa, mutta käytännössä arviointia ei kuitenkaan toteuteta, muutamaa edelläkävijä kuntaa lukuun ottamatta.

**“Lapsi- ja perhemyönteinen yhteiskunta
ei synny itsestään”**

Lapsivaikutusten ennakoarviointi prosessina

1	2	3	4	5
TUNNISTA TARVE	SUUNNITTELE PROSESSI	KARTOITA, KERÄÄ TIETOA JA KUULE	KUVAILE VAIKUTUKSET	TEE PÄÄTÖS, TIEDOTA, SEURAA
Vastuussa henkilö, jolle asia tulee valmisteltavaksi. Tunnista lapsivaikutusten arvioinnin tarve ja laajuus. ON lapsivaikutuksia -> TEE LAVA Ei lapsivaikutuksia -> PERUSTELE, miksi ei tehdä -> VARMISTA lapsen edun huomioiminen -> SEURAA JA ARVIOI tarve myöhemmin uudelleen Tunnista asian/toiminnan taustalla olevat lait ja asian erityiskysymykset.	Ota muut tahot/työntekijät mukaan. Suunnittele prosessi: aikataulut, vastuut, tehtävät ja määrittele tarkasteltavat vaihtoehdot (mm. päätösvaihtojen hahmottaminen). Huomioi, mihin lapsiryhmiin vaikutukset kohdistuvat. Määrittele tarkasteltavat vaihtoehdot ja arviointikysymykset ja suunnittele, keneltä, mitä ja miten kysytään. Valitse menetelmä. Huomioi eri lapsiryhmien osallisuus. Tiedota kohderyhmiä.	Kokoa olemassa oleva taustatieto, esim. Tilastot, tutkimukset, suunnitelmat tai strategiat. Toteuta suunnitelmasi tiedonkeruu, ota kohderyhmä(t) mukaan. Myös lapset ja nuoret.	Tiivistä ja koosta tieto. Kuvaile tunnistetut vaikutukset ja merkittävyys tiedon perusteella. Tee kokonaisarvio ja laadi lapsivaikutuksen arviointiin perustuvat suositukset ja johtopäätökset päätöksentekoa varten.	Raportoi tulokset ja tee päätösehdotus/päätös perusteluineen. Osoita yhteys lapsivaikutuksiin. Tiedota päätöksentekoprosessista ja päätöksestä, huomioi prosessissa mukana olleet lapset ja perheet sekä muut kohde- ja viiteryhvät. Seuraa toimeenpanoa ja arvioi päätöksen vaikutuksia

Kymenlaakson LAPE-Akatemia 18.9.2019

Liisa Partio, johtava asiantuntija, MLL

Lapsivaikutusten arviointi, perusteita ja käytäntöä

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Lapset ensin.

Vaikutusten arviointi on osa päätöksentekoa

- **Talousvaikutukset**
- **Vaikutukset organisaation toimintaan ja henkilöstöön**
- **Ympäristövaikutukset**
- **Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset**
 - Hyvinvointi- ja terveysvaikutukset**
 - Kuntalaisvaikutukset**
 - Lapsivaikutukset**

Miksi lapsivaikutusten arviointia pitää tehdä?

- Päätöksenteossa on tunnistettava ja otettava huomioon vaikutukset niihin ihmisiin, joita päätös koskee.

Mitä hyötyä lapsivaikutusten arvioinnista? (1)

Tuo tarvittavaa tietoa lapsiin vaikuttavan päätöksenteon perustaksi.

Mahdollistaa lasten etujen huomioon ottamisen päätöksenteossa.

Tuo esiin vaikutukset lasten hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Mitä hyötyä lapsivaikutusten arvioinnista?(2)

Tuo lasten ja nuorten **kokemukset** hyödynnettäväksi päätöksenteossa.

Vahvistaa lasten ja nuorten **osallisuutta ja vaikuttamis-**mahdollisuuksia.

Tuo näkyväksi **erilaisissa tilanteissa olevien lasten ja nuorten tarpeet sekä mahdollistaa eriarvoisuuden kaventamisen.**

Mitä hyötyä lapsivaikutusten arvioinnista? (3)

Lisää
päättöksenteon
**läpinäkyvyyttä ja
moniarvoisuutta.**

**Selkeyttää ja
jäsentää**
valmistelua ja
päättöksentekoa.

**Auttaa tekemään parempia
päätöksiä, perustelemaan
ratkaisuja ja lieventämään
vaikeiden päätösten vaikutuksia.**

**Antaa tietoa
toiminnan
kehittämiseksi.**

Lapsen oikeuksien sopimus, lapsen etu

Lapsia koskevissa toimissa on
ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.
(Lapsen oikeuksien sopimuksen 3 artikla)

Lapsivaikutusten arvioinnilla selvitetään lasten edut. Arvioinnilla **tunnistetaan myönteiset, kielteiset ja neutraalit vaikutukset** lasten hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen.

Lapsen oikeudet arvioinnin perustana

Lapsen edun sisältö tulee määrittää tapauskohtaisesti **kyseessä olevien lasten tilanteen mukaisesti**, jossa otetaan huomioon heidän olosuhteensa ja tarpeensa.

Lapsen oikeuksien sopimus ja muu asiaan liittyvä lainsäädäntö arvioinnin perustana.

Lapsivaikutusten arviointia edellyttää mm. seuraava lainsäädäntö

- **Perustuslaki 6.3 §, 14.4 §, 20.2 §**
- **Lapsen oikeuksien sopimus 3. ja 12. artikla**
- **Hallintolaki 31 §**
- **Kuntalaki 22 §**
- **Terveydenhuoltolaki 11 § ja 12 §**
- **Maankäyttö- ja rakennuslaki 9 §**

Toiminnan arviointi mm.

- **Varhaiskasvatuslaki 9 §**
- **Perusopetuslaki 21 § Lukiolaki 56 § ja Laki ammatillisesta koulutuksesta 126 §**

Miten lapsivaikutusten arviointi toteutetaan?

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Lapsivaikutusten arviointi osaksi valmisteluprosessia

Lapsivaikutusten arvioinnin tulisi olla **säännönmukainen osa valmisteluprosessia**

Ennakkoarviointi tulisi tehdä **riittävän varhaisessa vaiheessa valmistelua**, jotta sillä on aito merkitys

Arvioinnin toteuttamisessa voidaan käyttää **erilaisia menettelytapoja**

Moniammatillista osaamista on syytä hyödyntää tarpeen mukaisesti

Vaikutusten arviointia eri vaiheissa

Ennakkoarviointi

Arvioidaan suunnitteilla olevan päätöksen eri vaihtoehtojen vaikutuksia ennen päätöksentekoa

Prosessiarviointi

Arvioidaan vaikutuksia päätöksen toimeenpanon yhteydessä

Seuranta-arviointi ja toiminnan arviointi

Selvitetään, millaisia vaikutuksia toiminnalla tai tehdyllä päätöksellä on ollut

Lapsivaikutusten arvioinnin peruskysymykset

•Minkälaisia **vaikutuksia** vaihtoehtoilla on **eri lapsiryhmiin** ja miten erityisesti heikommassa asemassa olevien lasten asemaa voitaisiin parantaa?

Miten ratkaisu vaikuttaa lasten hyvinvointiin **lyhyellä ja pitkällä aikavälillä?**

Miten lapsia ja nuoria kuullaan ja mitkä ovat heidän näkemyksensä asiassa?

Miten päätöksessä **myönteisiä vaikutuksia voitaisiin vahvistaa ja kielteisiä vaikutuksia poistaa tai ainakin lieventää?**

Lapset ja nuoret tiedon tuottajina arvioinnissa

Kuuleminen arjen kasvuympäristöissä päiväkodeissa, kouluissa, iltapäivätoiminnassa, kerhoissa, avoimissa kohtaamispaikoissa (esim. MLL:n perhekahvilat) nuorisotiloissa, kirjastoissa, kulttuuri- ja liikuntapaikoissa

Edustukselliset foorumit
oppilaskunnat, lasten parlamentit, nuorisovaltuustot

Verkkopohjainen kuuleminen

Miten lapsilta kerätään tietoa?

- Keskustelut
- Haastattelut
- Kyselyt
- Kirjoittaminen
- Piirtäminen
- Valokuvaus ja videot
- Havainnointi
- Työpajat
- Hymynaamat, väriämpärit, mielipidejanat ym toiminnalliset menetelmät
- Tekniset sovellukset

Lapsivaikutusten ennakkoarviointi prosessina

- Tunnistetaan tarve arvioinnille
- Päätetään arvioinnin laajuudesta ja menetelmistä
- Kartoitetaan olemassa oleva tieto
- Määritellään tarkasteltavat vaihtoehdot ja arviointikysymykset
- Kerätään arvioinnissa tarvittava tieto, myös lapsilta ja nuorilta
- Tunnistetaan ja kirjataan eri vaikutukset ja niiden merkittävyys
- Tehdään kokonaisarvio vaikutuksista ja laaditaan johtopäätökset ja suositukset päätöksentekoa varten
- Raportoidaan tulokset
- Otetaan arvioinnin tulokset huomioon ja tehdään päätös sekä tiedotetaan päätöksestä
- Seurataan toimeenpanoa ja arvioidaan toteutuneet vaikutukset

Lisätietoa

(1)

- **Lapsen oikeuksien sopimus**
http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060/19910060_2
- **Lapsen oikeuksien komitean yleiskommentit**
<http://lapsiasia.fi/lapsen-oikeudet/komitean-yleiskommentit/>
- **Lapsenoikeudet.fi-sivuilla** tietoa lapsen oikeuksien sopimuksesta
<https://www.lapsenoikeudet.fi/lapsen-oikeuksien-sopimus/>
- **MLL:n aineistot lapsivaikutusten arvioinnin tueksi**
<https://www.mll.fi/aineistokirjasto> hakusana *lapsivaikutusten arviointi*
- **LAVA – Lapsivaikutusten arviointi** (THL:n ohje)
<http://www.julkari.fi/handle/10024/136377>

Lisätietoa

(2)

- **Tupu Ruuska – Mari Itkonen-Ratilainen – Raija Harju-Kivinen – Kati Honkanen: Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointi: Tarkastelussa lapsivaikutusten arviointi kuntapäätöksissä ja esimerkkejä lapsivaikutusten arvioinneista (THL)**
<http://www.julkari.fi/handle/10024/136961>
- **Ohjeita ja näkökulmia lapsivaikutusten ennakoarviointiin kunnan päätöksenteossa ja Lapsivaikutusten arviointi pähkinäkuoressa (Suomen Unicef)**
www.unicef.fi/unicef/tyomme-suomessa/lapsiystavallinen-kunta/lapsiystavallinen-materiaalipankki
- **Salme Sundquist & Leena Oulasvirta (toim.) Vaikutusten ennakoarviointi kunnallisessa päätöksenteossa (Kuntaliitto)** http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=2572
- **Maria Salenius & Essi Ratia (toim.) Evataan yhdessä! Vaikutusten ennakoarvioinnilla kestäviä päätöksiä (Kuntaliitto)** http://testshop.kunnat.net/product_details.php?p=3548

Lasten kuuleminen Huittisten palveluverkko-uudistuksen lapsivaikutusten arvioinnissa

Kohde	Menetelmä	Vastuhenkilö
Varhaiskasvatuksen lapset	Piirtäminen ja haastattelu	Varhaiskasvatusjohtaja
Varhaiskasvatuksen huoltajat ja henkilöstö	Zef-kysely (sähköinen kyselytyökalu)	Varhaiskasvatusjohtaja
Perusopetuksen oppilaat	Oppilaskuntien fasilitoimat luokkakohdaiset arvoinnit	Oppilaskuntien ohjaajat
Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaat	Piirtäminen ja haastattelu	Opettajat
Perusopetuksen huoltajat ja henkilöstö	Zef-kysely	Sivistysjohtaja
Kuntalaiset	Zef-kysely	Sivistysjohtaja
Nuorisovaltuusto	Lausuntopyyntö	Sivistysjohtaja

Huittisten lapsivaikutusten arviointiprosessista myönteiset kokemukset

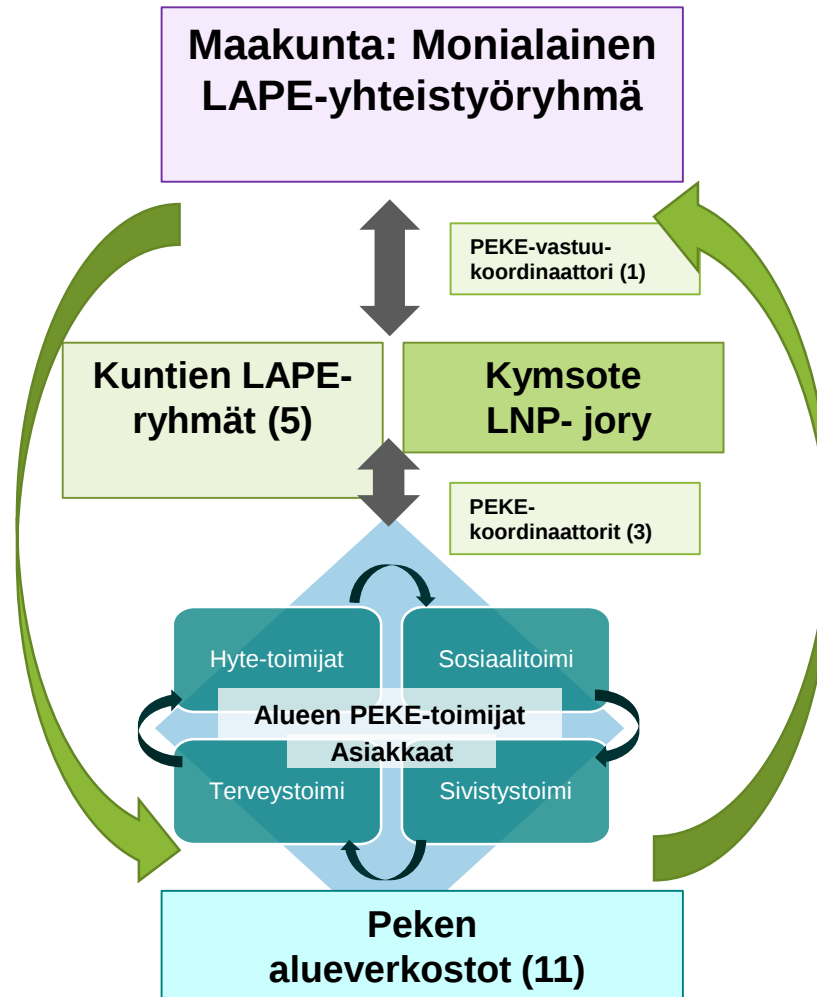
Lapsivaikutusten arviointi antoi **tärkeää tietoa lasten, nuorten ja aikuisten näkemyksistä**. Lapset tuottivat myös **muuta hyödyllistä tietoa**, jolla voidaan arjen laatua koulussa parantaa.

Arviointituloksia kuunneltiin ja niihin viitattiin myös päättäjien puheenvuoroissa ja tiedotusvälineissä.

Arvioinnin **huolellinen valmistelu ja oikea-aikainen tiedottaminen** ovat tärkeitä prosessin onnistumiselle.

Blogi palveli tiedottamista
<https://uusikouluhuittinen.blogspot.fi/>

Verkostojohtamisen rakenne Kymenlaakson lasten, nuorten ja perheiden palveluissa

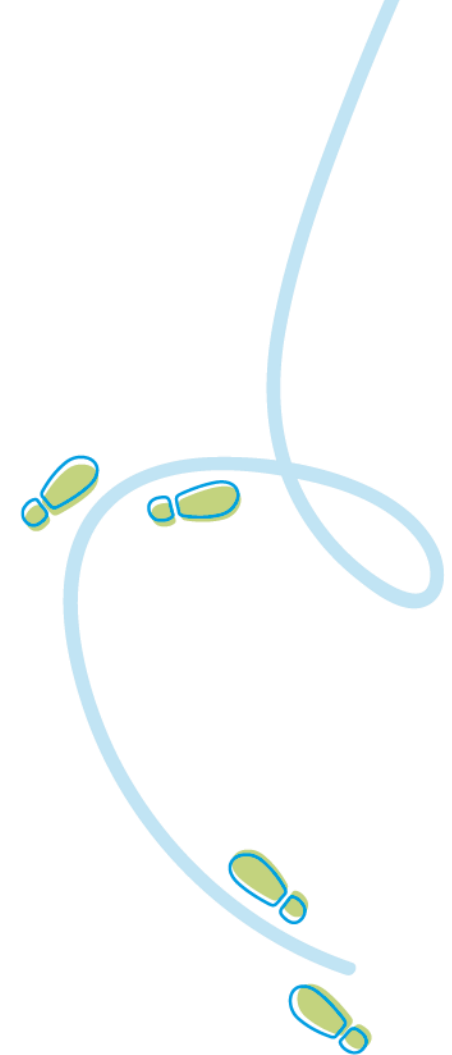
Rinteen hallituksen ohjelma 2019

**Osallistava ja osaava Suomi –
sosiaalisesti, taloudellisesti ja
ekologisesti kestävä yhteiskunta**

Lapsiin, nuoriin ja perheisiin
liittyviä nostoja
hallitusohjelmasta

Katja Bergbacka
Projektipäällikkö, OKM

Hanne Kalmari
Hankepäällikkö, STM

#tulevaisuudentahdissa

L A P E
akademia

#tulevaisuudentahdissa

Luvassa pitkäjänteisyyttä lapsi- ja
perhepalveluiden ja tukien kehittämiseen –
hyvinvoinnin johtamiseen!

**LAPE valmistelu
2015-2016**

**Maakunnalliset
kehittämishankkeet
2017-2018**

**LAPE-
muutosohjelman
jatko ja
juurruttaminen 2019
LAPE-akatemia**

**Lapsistrategia
Hallitusohjelma
tukee si-so-te-
yhteistyötä
LAPE jatkuu 2020-
2023**

#tulevaisuudentahdissa

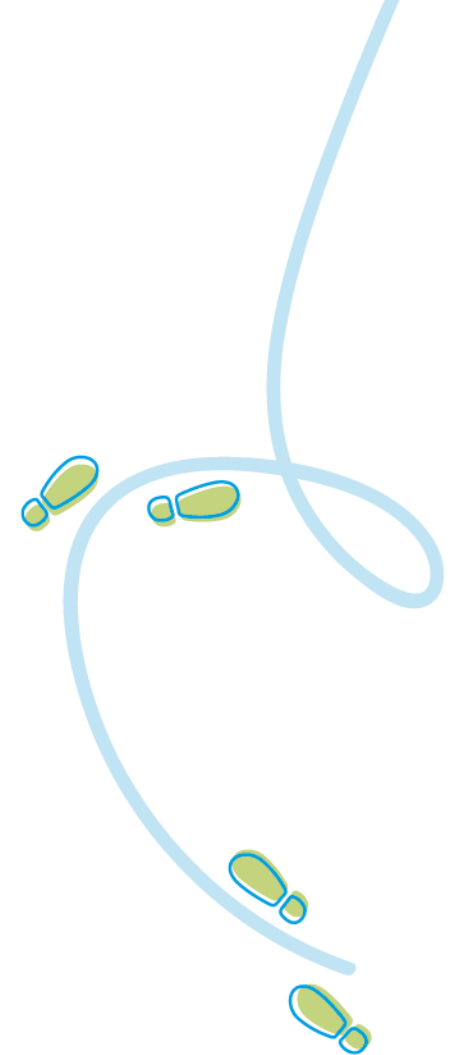
Hallituksen lupaus politiikan uudistamisesta antaa hyvän perustan LAPE-työlle

- Lupaus hallinnon jatkuvasta oppimisesta
- Lupaus uudennlaisesta vuorovaikutuksesta: poikkihallinnollisuus, ihmisten osallisuus
- Lupaus pitkän aikavälin politiikasta
- Lupaus tietopohjaisesta politiikasta ja vaikutusarvioinnista
- Lupaus syrjimättömyydestä – ihmisoikeusperustaisuus
- Lupaus sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta

Hallitusohjelman visio lapsi- ja perheystävällisyydestä

- Suomi on entistä lapsi- ja perheystävällisempi maa, joka on mukaanottavampi ja yhdenvertaisempi.
- Lasten ja nuorten hyvinvointi on ensisijaista.
- Ihmisiä tuetaan kohti toivomaansa lapsimäärää.
- Perheellistyä voi monella tapaa ja erilaiset perhemallit ovat yhtä arvokkaita.
- Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen aikuiseen.

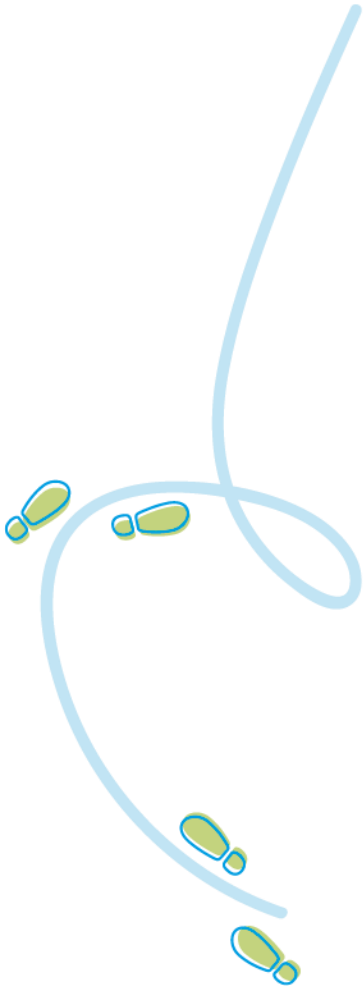
#tulevaisuudentahdissa

LAPE
akademia

Strateginen kokonaisuus:
**Oikeudenmukainen,
yhdenvertainen ja mukaan
ottava Suomi**

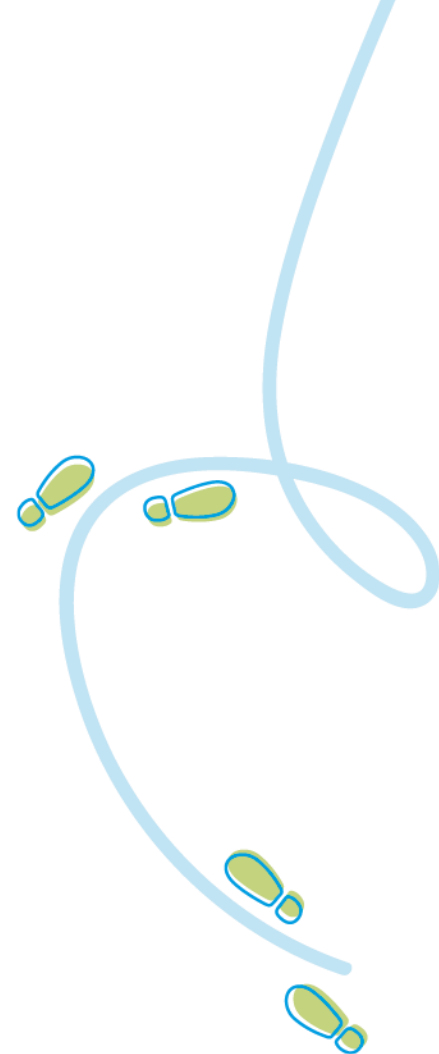
Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi – tavoitteet:

1. Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen (yhdenvertaisuus)
2. **Lapsi- ja perheystävällisyyden edistäminen**
3. Ikäystävällisyyden edistäminen
4. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden parantaminen (mm. tulevaisuuden sote-keskus)
5. Sosiaali- ja terveystalouden rakennemuutos (18 itsehallinnollista maakuntaa; Maakuntien ja kuntien välisellä yhteistyöllä tuetaan erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointia)
6. Sosiaaliturvan uudistaminen (lapsiperheiden aseman parantaminen: yksinhuoltajat ja monilapsiset perheet, vuoroasuminen)

Lapsi- ja perheystävällisyyden edistäminen

- **Lapsistrategia:**
- Tilannekuvassa haasteena
 - Alhainen syntyvyys
 - Väestön ikääntyminen
 - Lapsiperheköyhyys
 - Ylisukupolvinen syrjäytyminen
 - Eriarvoistuminen
- Parlamentaarinen komiteavalmistelu
- YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen sekä tietoon ja tutkimukseen perustuva
- Hallituskaudet ylittävä ja hallinnonalat yhdistävä
- Visio kohti lapsi- ja perhemyönteistä ja yhdenvertaista Suomea luodaan yhdessä
- Valmisteluaikataulua ei ole hallitusohjelmassa

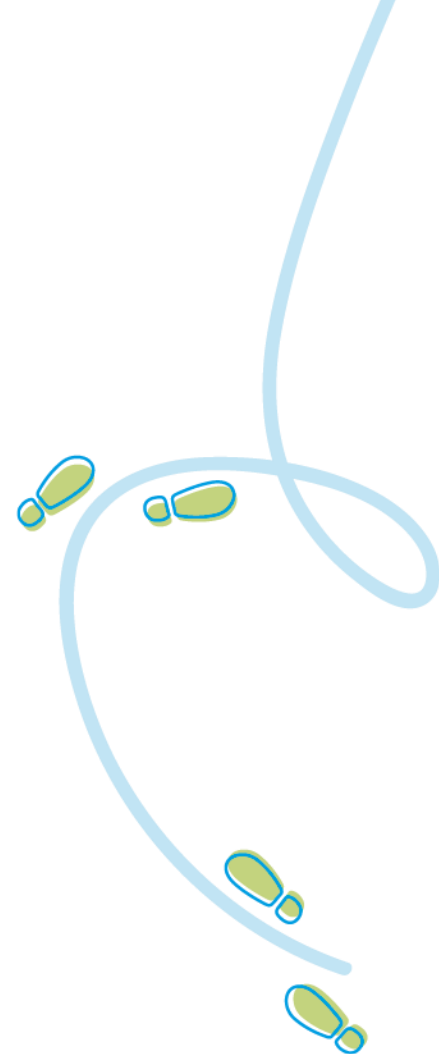

#tulevaisuudentahdissa

LAPE
akademia

Lapsi- ja perheystävällisyyden edistäminen

- Lapsi ja perhepalveluiden muutosohjelmaa jatketaan 2020-2023
 - Levitetään perhekeskustoimintamallia ja kehitetään neuvoloita.
 - Vahvistetaan parisuhdetyötä ja vanhemmuuden tukea esim. kasvatus- ja perheneuvontapalveluita parantamalla.
 - Vahvistetaan sosiaalihuoltolain mukaisia perheiden ennaltaehkäiseviä palveluita ja helpotetaan kotipalvelun saamis- ja myöntöedellytyksiä

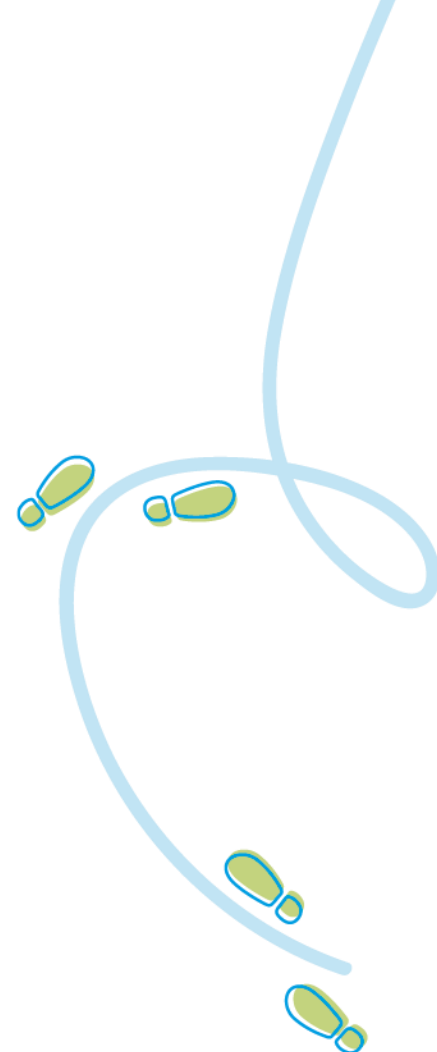

#tulevaisuudentahdissa

L A P E
akademia

Lapsi- ja perheystävällisyyden edistäminen

- Lastensuojelu ja muut erityispalvelut:
 - On tarpeeseen nähden aliresursoitu
 - Säädetään asteittain kiristynvä vähimmäishenkilöstömitoitus lastensuojeluun niin, että mitoitus on 30 asiakasta ammattilaista kohden. Mitoitus on 35 v. 2022.
 - Turvataan erityistä tukea tarvitsevien moniammatilliset palvelut ja levitetään eri alojen ammattilaisten yhteistyöhön perustuvaa moniammatillista tiimimallia
 - Kehitetään lastensuojelun jälkihuoltoa. Annetaan nuorelle riittävä tuki matkalla aikuisuuteen.

#tulevaisuudentahdissa

LAPE
akademia

Lapsi- ja perheystävällisyyden edistäminen

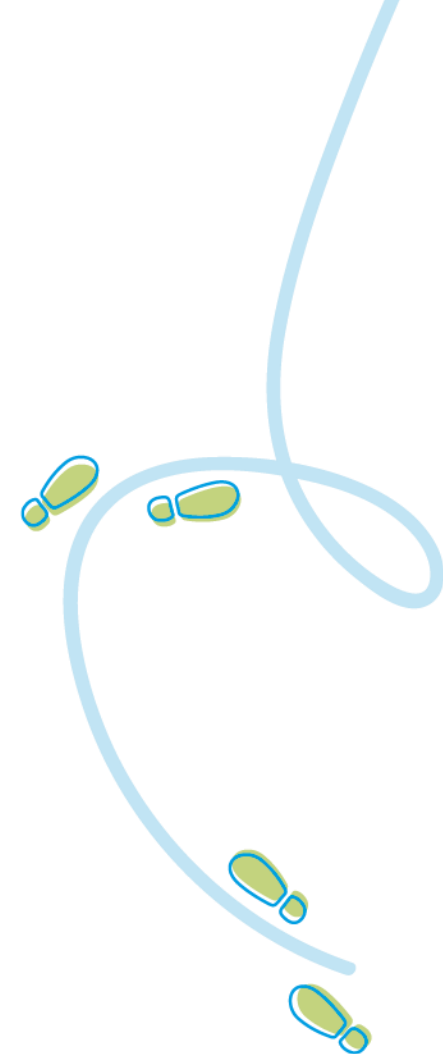
- Lisätään turvakotipalveluiden saatavuutta
- Päihdeäitien ja perheiden riittävät palvelut ja kuntoutus turvataan
- Liikunnallisuutta, painonhallintaa tervettä ravitsemusta ja päihitteettömyyttä edistetään laaja-alaisesti
- Sukupuolivähemmistöihin kuuluvia ja heidän perheitään tuetaan yksilöllisesti ja oikea-aikaisesti
- Valtakunnallinen kokeilu maksuttomasta ehkäisystä alle 25 vuotiaille; vakinaisesta ratkaisusta päätetään erikseen vaalikauden lopulla
- Tuetaan rokotemyönteisyyttä ja edistetään rokote kattavuutta
- Vahvistetaan kielellisten oikeuksien toteutumista

Strateginen kokonaisuus:
**Osaamisen, sivistyksen ja
innovaatioiden Suomi**

Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi – tavoitteet:

1. Koulutus- ja osaamistaso nousee kaikilla koulutusasteilla, oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy
2. Lapset ja nuoret voivat hyvin
3. Koulutus rakentaa yhteiskunnallista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta
4. Suomi on kansainvälisesti houkutteleva paikka opiskella, tutkia ja investoida

#tulevaisuudentahdissa

L A P E
akademia

2. Lapset ja nuoret voivat hyvin

- Matalan kynnyksen tukipalveluja varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteyteen
 - kuten neuvolatoimintaa, psykologipalveluita, kotipalvelua ja perheneuvontaa, työllisyyspalveluita sekä laadukkaita oppilas- ja opiskelijahuollon palveluita
- Vahvistetaan oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja kaikilla koulutusasteilla
- Kehitetään varhaiskasvatukseen kolmiportaisen tuen malli ja vahvistetaan kolmiportaista tukea peruskoulussa
- Vahvistetaan opinto-ohjausta eri koulutusasteilla
- Taataan jokaiselle lapselle ja nuorelle aito mahdollisuus mieluisaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä
- Kehitetään terveellistä, yhteisöllistä ja ekologista kouluruokailua
- Vahvistetaan oppilaitosten ja kouluyhteisöjen yhteisöllistä ja osallistuvaa toimintakulttuuria (kiusaamisen ehkäisy, ml. varhaiskasvatus)

#tulevaisuudentahdissa

1. Koulutus- ja osaamistaso nousevat kaikilla koulutusasteilla, oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy
3. Koulutus rakentaa yhteiskunnallista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta

- Osaamisen ja oppimisen tiekartta 2030
- Perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma
- **Vahvistetaan koulun merkitystä yhteisön keskuksena ja hyvinvoinnin edistäjänä**
- Opettajat, tutkijat ja perheet mukaan peruskoulun kehitystyöhön
- Jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen
- **Neuvolapalveluista väylä varhaiskasvatukseen**
- Varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon vahvistaminen ja osallistumisasteen nosto

Strateginen kokonaisuus:
**Kulttuuri, nuoriso ja
liikunta-asiat**

Kulttuuri-, nuoriso- ja liikunta - tavoitteet

1. Luovien alojen työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:stä nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat
2. Kulttuuripalvelut ovat paremmin saavutettavissa ja kulttuurin toimintaedellytykset ovat vahvistuneet
3. Nuorten syrjäytyminen vähenee – jokainen nuori pysyy koulutuspolulla ja nuorisotyöttömyys vähenee
4. Nuorten osallisuus kasvaa
5. Turvataan Veikkauksen edunsaajien määrärahat
6. Liikunnallinen kokonaisaktiivisuus nousee kaikissa ryhmissä
7. Ulkoilun ja arkiliikkumisen edellytykset paranevat
8. Seuratoiminnan ja huippu-urheilun edellytykset paranevat

2. Kulttuuripalvelut ovat paremmin saavutettavissa ja kulttuurin toimintaedellytykset ovat vahvistuneet

6. Liikunnallinen kokonaisaktiivisuus nousee kaikissa ryhmissä

- Kulttuurin hyvinvointivaikutusten lisäämiseksi vahvistetaan eri hallinnonalojen yhteistyötä
- Jatketaan lukemista edistävää Lukuliike-hanketta
- Edistetään lastenkulttuuria. Tuetaan taiteen perusopetusta
- Laajennetaan Liikkuva koulu -ohjelmaa eri elämänvaiheisiin

3. Nuorten syrjäytyminen vähenee – jokainen nuori pysyy koulutuspolulla ja nuorisotyöttömyys vähenee

4. Nuorten osallisuus kasvaa

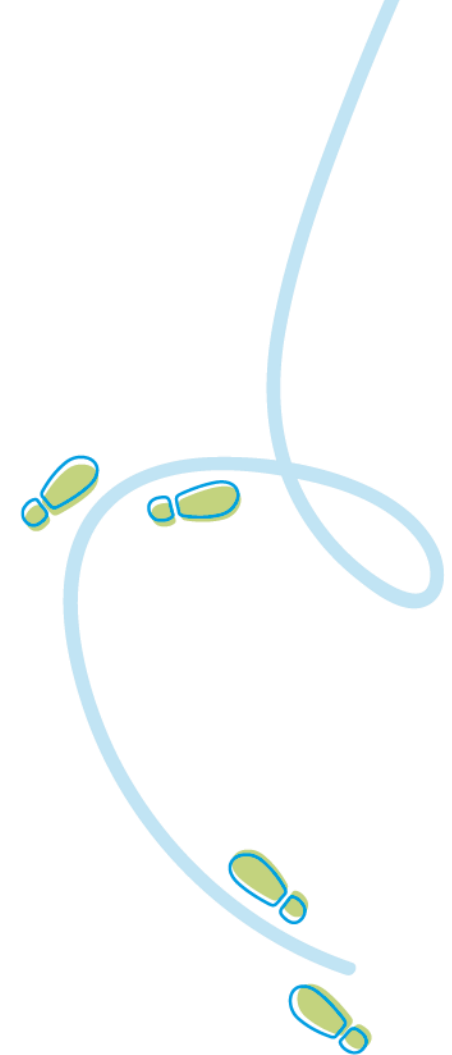
- Vanupon pääteemaksi nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen
- Parannetaan nuorisopolitiikan yhteistyötä eri toimijoiden kesken
- Valtakunnallinen digitaalinen järjestelmä yhteys- ja yksilöintitietojen siirtämiseen etsivälle nuorisotyölle
- Nuorten kuulemisvelvoitetta vahvistetaan ja sen kehittämiseksi kehitetään uusia työkaluja
- Edistetään yhteistyötä järjestöjen ja koulujen välillä
- Vahvistetaan koulujen ja oppilaitosten demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta ja osallistamista. Pidetään huolta oppilas- ja opiskelijakuntatoiminnasta

Hallitusohjelman toimeenpanon ohjaus

Lapsi- ja nuorisopoliittinen ministeriryhmä

- Tiede- ja kulttuuriministeri
Annika Saarikko/Hanna Kosonen pj.
- Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru
- Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen
- Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen
- Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri
Thomas Blomqvist
- Sihteeristö- ja muista tukipalveluista vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

#tulevaisuudentahdissa

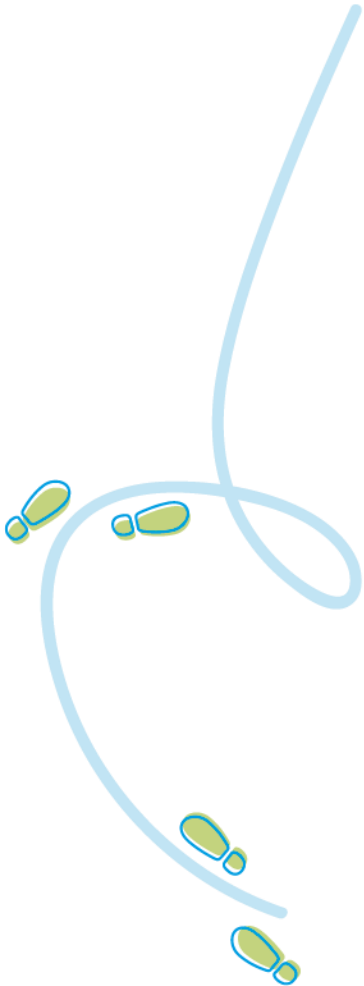
L A P E
akademia

#tulevaisuudentahdissa

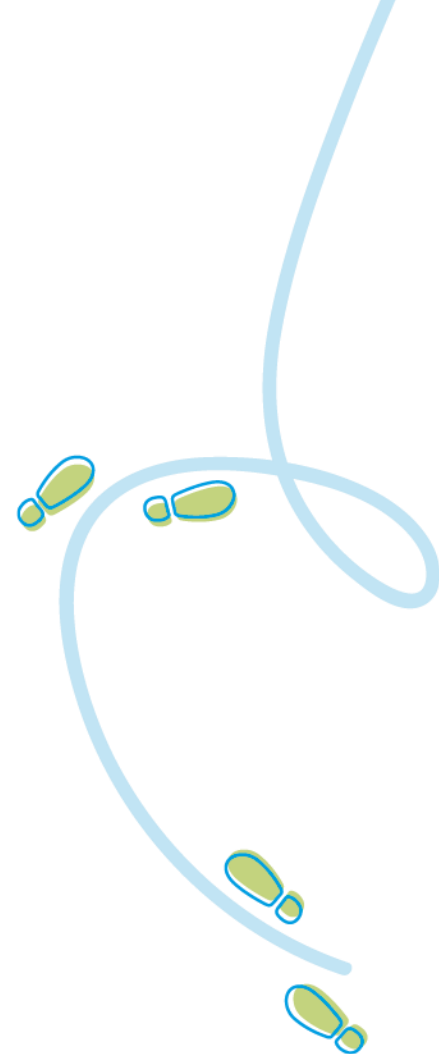
Lapsi- ja nuorisopoliittinen ministeriryhmä

- Lapsistrategian valmistelun tuki
- Nuorisopolitiikka ja sen koordinaation vahvistaminen
- Nuorten syrjäytymisen vähentäminen
- Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman jatko
- Neuvolatoiminnan ja varhaiskasvatuksen yhteistyön kehittäminen
- Lastensuojelun jälkihuollon kehittäminen
- Lapsiperheköyhyyden ehkäisy
- Lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen
- Kiusaamisen ja yksinäisyyden vähentäminen
- Sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus

Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden ministerityöryhmä

- Opetusministeri Li Andersson pj.
- Työministeri Timo Harakka
- Eurooppaministeri Tytti Tuppurainen
- Elinkeinoministeri Katri Kulmuni
- Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko
- Sisäministeri Maria Ohisalo
- Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson
- Sihteeristö- ja muista tukipalveluista vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

#tulevaisuudentahdissa

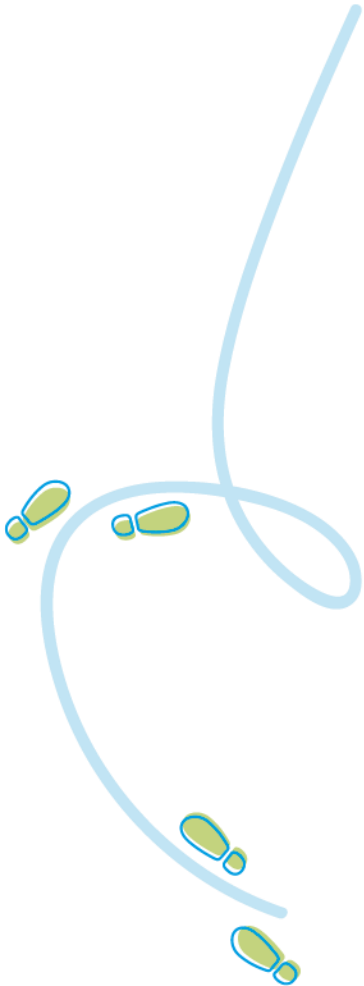
L A P E
akademia

#tulevaisuudentahdissa

Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden ministerityöryhmä

- Koulutustason nosto ja saavutettavuus
- Koulutuksellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen matalan kynnyksen palvelut
- Innovaatio- ja tutkimuspolitiikka ja siihen liittyvä toimintaympäristö
- Tutkimus- ja tiedeyhteisön kilpailukyky ja vetovoima
- Jatkuva oppiminen

KIITOS!

HANNE KALMARI

hanne.kalmari@stm.fi

KATJA BERGBACKA

katja.bergbacka@minedu.fi

minedu.fi/lape

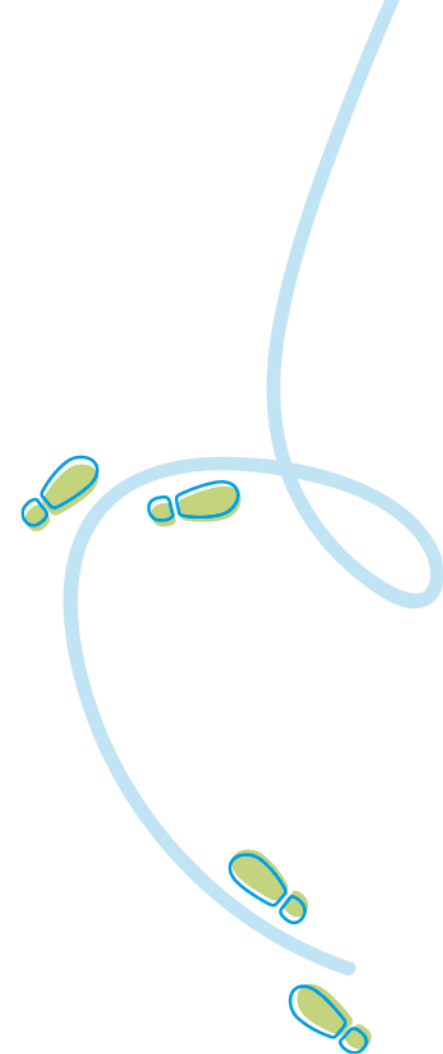
#lapemuutos

#lapeakatemia

#tulevaisuudentahdissa

#kunta_agentti

www.stm.fi/lapeakatemia

#tulevaisuudentahdissa

L A P E
akatemia